

Statisztikai tájékoztató

Vas megye, 2013/2

Tartalom

Összefoglalás	2
Demográfiai helyzet.....	2
Munkaerőpiac	3
Gazdasági szervezetek.....	7
Beruházás	8
Ipar	9
Építőipar.....	11
Lakásépítés	13
Turizmus	13
Közúti közlekedési balesetek.....	15
Bűncselekmények.....	16

További információk, adatok (linkek)

Elérhetőségek

Összefoglalás

A megye gazdasági és társadalmi folyamatai továbbra is ellentmondásosak. A természetes népmozgalmi folyamatok az országosnál is kedvezőbben alakultak, így jelentősen lassult a népességfogyás üteme. A lakosság megkérdezésén alapuló, valamint az intézményi statisztikai adatgyűjtések egyaránt az egy évvel korábbinál kedvezőtlenebb munkaerőpiaci helyzetről tanúskodnak. A foglalkoztatottság mérséklődött, a munkanélküliség nőtt, ennek ellenére Vas megye területi összehasonlításban még mindig kedvező pozíciót foglalt el. A bruttó keresetek az országos átlagot meghaladóan emelkedtek. Lelassult a gazdasági szervezetek állományának bővülése, ezen belül megállt a társas vállalkozások számának emelkedése. Számottevően csökkent a beruházási aktivitás elsősorban a járműipar magas bázisa miatt, de a teljesítések hattizede még így is ezen ágazat fejlesztését szolgálta. Az export növekedésének hatására az országossal ellentétben a megyében nőtt az ipar kibocsátása. A termelés döntő hányadát adó járműiparban bővült számottevően a teljesítmény a közelmúltban végrehajtott kapacitásbővítő beruházások eredményeképpen. A foglalkoztatottak száma csökkent az iparban, ezáltal javult a termelékenység, bár még így sem érte el az országosat. A vasútépítési projektek befejeződése miatt az építőipar első félévi teljesítménye elmaradt az egy évvel korábitól. A közlekedési infrastruktúrák létesítésére szakosodott vállalkozások által elnyert nagy értékű munkák miatt a második negyedévben azonban újból mutatkoztak a fellendülés jelei. A kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalma csökkent, ezen belül a belföldi kereslet esett vissza jelentősebben. A férőhelyek kihasználtsága javult, a kiegészítő szolgáltatások eredményesebb hasznosítása miatt pedig nőtt a szállásadók bevétele. A közutakon jóval kevesebb baleset történt, mint az előző év azonos időszakában, kimenetelük azonban súlyosbodott. A megye közbiztonságának javulását jelzi, hogy az első félévben számottevően csökkent a regisztrált bűncselekmények száma.

Demográfiai helyzet

Hazánk lakónépessége 2013. január 1-én 9909 ezer fő volt, ami a tavalyinál 0,2%-kal kevesebb. Vas megye lélekszáma ugyanezen időszak alatt 0,4%-kal 255 ezerre csökkent.

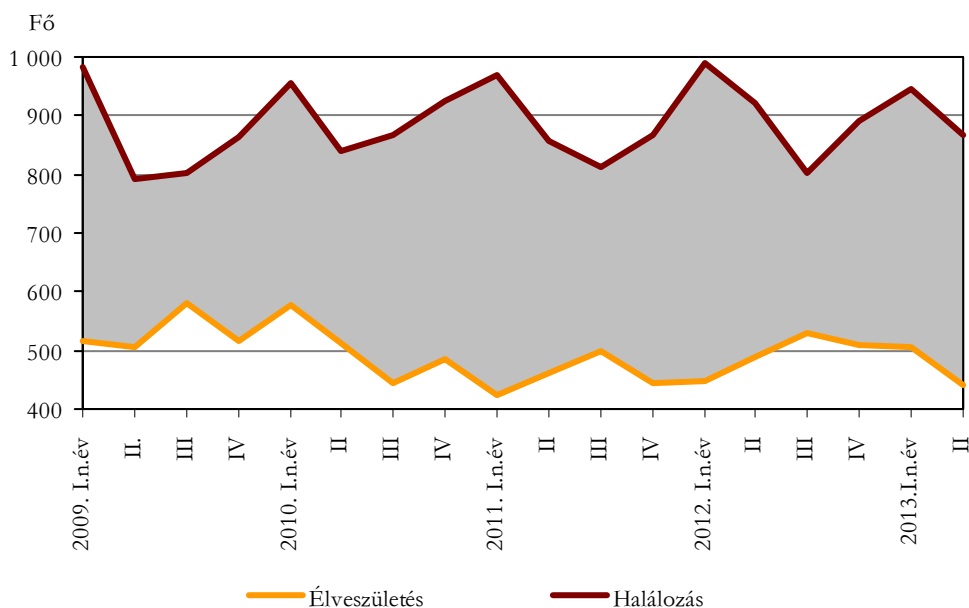
A lakosság korösszetétele romlott az előző évhez képest, a gyermekek és aktív korúak száma és népességen belüli aránya valamelyest csökkent, míg a 65 évesek és idősebbek száma 1,4%-kal, arányuk pedig 0,3 százalékponttal lett magasabb. Az öregedő korszerkezetnek köszönhetően tovább nőttek az aktív korúakra nehezedő eltartás terhei. Az eltartott népesség rátája a megyében 44%-ot tett ki, ami az országosnál (46%) kedvezőbb. Az év elején száz gyermekkorúra 133 időskorú jutott, hárommal több a tavalyinál, vagyis az öregedési index az országosnál 14 százalékponttal alakult kedvezőtlenebbül. Ezer férfira 1079 nő jutott, ami időskorúak esetében magasan átlag feletti (1633), míg a 15 év alattiak esetében csak 940 volt. A nőtöbblet az 50–54 éves korosztálytól kezdődően alakul ki, és mértéke egyre nagyobb. A 80 évesek és idősebbek körében a nők aránya már héttizedet meghaladó a lakónépességen belül.

2013. első hat hónapjában országosan 4,5%-kal kevesebb gyermek született, és 4,3%-kal kevesebben hunytak el, mint a tavalyi év ugyanezen időszakában, így a természetes fogyás 3,8%-kal mérséklődött. Vas megye népmozgalmi folyamatai az országosnál is kedvezőbben alakultak: 1,1%-kal több csecsemő (948) jött a világra, azonban a halálozások számában 5,1%-os csökkenés következett be, így a természetes fogyás üteme jelentősen, 11%-kal lassult.

2013. első félévében a házassodási kedv 5,1%-kal esett vissza, június végéig az anyakönyvi statisztikák szerint 352 pár kötött házasságot.

1. ábra

Főbb népmozgalmi folyamatok

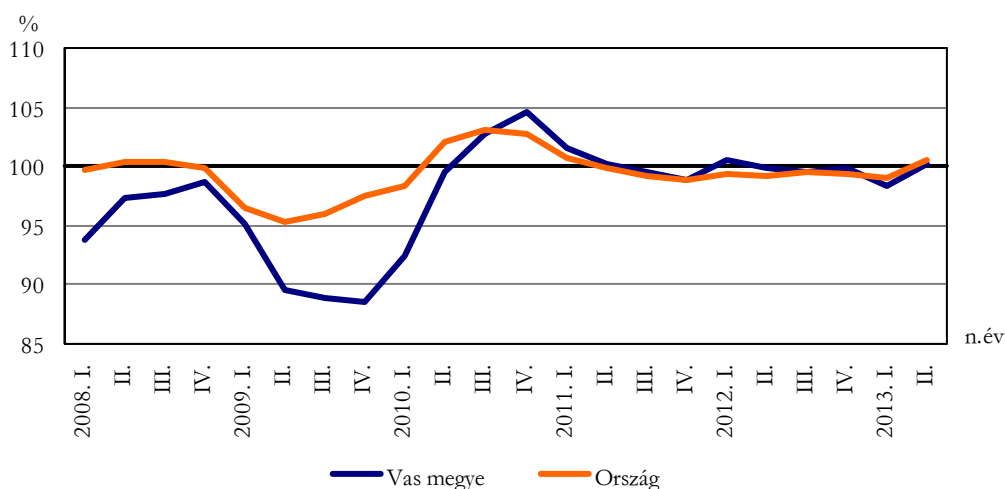

Munkaerőpiac

A KSH munkaerő-felmérésének adatai alapján 2013 második negyedévében Vas megyében a 15–74 éves népesség átlagosan 58,7%-a volt jelen a munkaerőpiacon, ugyanannyian, mint az előző esztendő hasonló időszakában. Az önkéntes válaszadáson alapuló adatgyűjtés csökkenő foglalkoztatottságról és növekvő munkanélküliségről tanúskodott, a ráta értékek is kedvezőtlen változást jeleztek az egy évvel korábbihoz képest. A megye munkaerő-piaci helyzete területi összehasonlításban még így is kedvezőnek mondható és 2013 első negyedév adataihoz képest már javuló tendencia kezd kirajzolódni.

2. ábra

Az alkalmazásban állók számának alakulása
(előző év azonos időszaka=100,0)

Az első félévében az ország legalább öt főt foglalkoztató vállalkozásai, költségvetési intézményei és megfigyelt nonprofit szervezetei összesen 2653 ezer főt foglalkoztattak, 0,2%-kal

kevesebbet az előző év hasonló időszakánál. A Vas megyei székhelyű gazdálkodó szervezeteknél az országosnál nagyobb mértékű (0,7%-os) fogyás következett be. A vasi munkáltatóknál a második negyedévben 2300 fővel dolgoztak többen az első három hónap átlagánál, féléves szinten az alkalmazottak száma (58,3 ezer fő) azonban még így is alatta maradt az egy évvel korábbinak. A versenyszférában 41,6 ezer, a költségvetésben 15,1 ezer főt foglalkoztattak. Mindkét területen többen dolgoztak mint tavaly ilyenkor, a nonprofit szektorban azonban jelentős csökkenés következett be, melyet a kórházakat érintő szervezeti változás befolyásolt. A létszám különbözőképpen változott az egyes nemzetgazdasági ágakban. A mezőgazdaságban és az iparban csökkent, az építőiparban nőtt a foglalkoztatottság. Az agrár és az ipari szervezetek a fizikai dolgozók körében mérsékeltek, a szellemieknél bővítették munkaerő-kapacitásukat. A feldolgozóipari ágazatok közül a foglalkoztatásban nagy súlyt képviselő járműgyártásban 5,7%-kal többen dolgoztak az egy évvel korábbinál. A gumi-, műanyag- és építőanyag-iparban, a számítógép, elektronikai, optikai termékek gyártásában, valamint az egyéb feldolgozóiparban is növekedés következett be. A piaci pozíciók romlása miatt azonban nem sikerült elkerülni a létszám fogyását a többi feldolgozóipari ágazatban. Féléves szinten a textil- és bőripari, illetve az élelmiszeripari ágazat könyvelte el a legnagyobb mértékű – 11%-os, illetve 7,5%-os – létszámvesztést. A tercier szektor nagyfoglalkoztatói közül a kereskedelemben 4,4%-kal több, az oktatás és az egészségügyi szolgáltatás területén 4,8, illetve 6,1%-kal kevesebb munkaerőt alkalmaztak az egy évvel ezelőttihez képest. A közigazgatásban alkalmazásban állók száma ugyanakkor nem változott. Az első félévben a vendéglátásban 7,2%-kal, az információ és kommunikáció területén 10%-kal, az ingatlanügyletek munkáltatóinál 6,4%-kal esett vissza a foglalkoztatás.

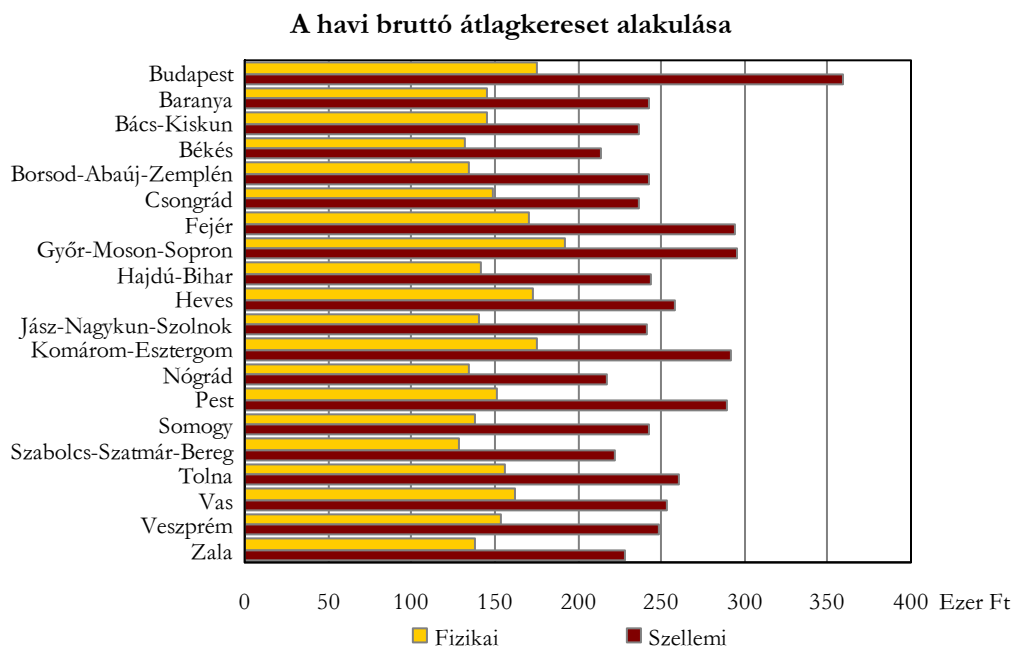
A közfoglalkoztatásban másfél ezer fő talált munkaalkalmat, nagy többségük a helyi és a központi költségvetésből gazdálkodó szervezeteknél.

2013 január-júniusban a teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete Vas megyében 196,5 ezer forintot tett ki, ami 5,1%-kal (országosan 3,4%-kal) volt magasabb az előző év azonos időszakánál. Területi összehasonlításban a bruttó bérek növekedésének mértéke Heves és Veszprém megyéket követően a harmadik legkedvezőbb értéket képviselte. Féléves szinten a szellemi munkakörben dolgozók az országos átlagnál 16%-kal kevesebb, a fizikaiaké 2,6%-kal több havi juttatásra számíthattak. Vasban a teljes munkaidős szellemi alkalmazottak havi bruttó fizetése több mint 100 ezer forinttal maradt el a rangsor elején álló fővárositól, és 40 ezer forinttal múlta felül a legkisebb értéket felmutató Békés megyeit. A fizikai dolgozóknál a különbség árnyaltabb volt, alig több mint 30 ezer forintot tett ki a legkedvezőbb kereseti lehetőséget biztosító Győr-Moson-Sopron, illetve a sereghajtó Szabolcs-Szatmár-Bereg megyeihez viszonyítva.

A bérek a vállalkozásoknál 200,4 ezer forintot, a költségvetés területén 185,3 ezer forintot értek el. Előbbiek 4,6%-kal, utóbbiak 6,0%-kal emelkedtek egy év távlatában.

A nemzetgazdasági ágak közül a szellemi foglalkozásúak keresete a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátásban (154,2 ezer forint), a fizikaiaké az egészségügyi szolgáltatásban (111,5 ezer forint) volt a legalacsonyabb. A legkiemelkedőbb fizetésekkel a szellemi munkakörben a feldolgozóipari (381,7 ezer forint), a fizikaiban az energiaipari (194,7 ezer forint) alkalmazottak rendelkeztek.

Az adókkal és járulékokkal csökkentett, családi kedvezmények nélkül számított nettó átlagilletmény havonta 128,7 ezer forintot (országosan 149,4 ezer forintot) tett ki, és 6,0%-kal (országosan 4,8%-kal) múlta felül az előző évit. A nettó juttatások összege a versenyszférában 5,8%-kal, a költségvetési területen 6,0%-kal emelkedett egy esztendő alatt.

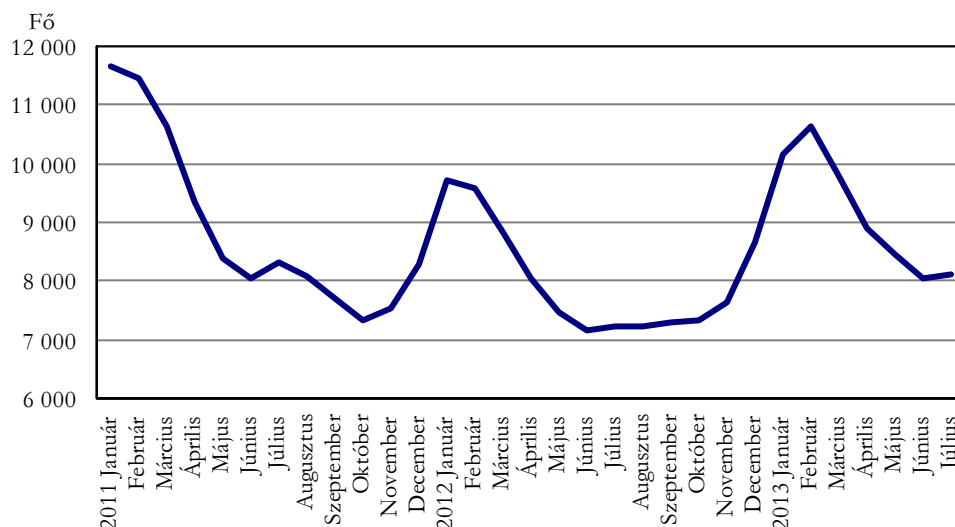

A 205,7 ezer forintos átlagos havi munkajövedelem 5,4%-kal volt magasabb a 2012. január–júniusnál a megyében. A havi kereseten felüli egyéb pénzbeli, illetve természetbeni juttatások a munkajövedelem 4,5%-át, átlagosan 9,2 ezer forintot (országosan 5,2%-át, 12,6 ezer forintot) tettek ki. A munkajövedelem kereseten felüli része a szállítás, raktározásban és a közigazgatásban volt a legnagyobb (9,9%, illetve 8,1%), a víz- és hulladékgazdálkodásban pedig a legalacsonyabb (2,2%).

A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat adatai szerint csökkent a munkanélküliség az országban. A 2013. júniusi zárónapon 497,0 ezer álláskereső szerepelt a nyilvántartásokban, számuk az előző hónaphoz képest 3,5%-kal, az egy évvel korábbihoz képest 5,2%-kal mérséklődött. 500 ezer alatt az álláskeresők létszáma utoljára 2008-ban, a válság kitörésének évében volt. Májushoz képest kivétel nélkül minden megyében fogyott a regisztráltak száma, a tavaly júniushoz viszonyítva a megyék többségében is mérséklődő tendencia érvényesült. Vas és Zala megyében ugyanakkor a feldolgozóipar területén végrehajtott gyáregység bezárások, illetve tömeges munkaerő elbocsátások jelentős mértékű növekedést indukáltak a munkanélküliek számában.

Vas megyében az év eleji magasabb létszámot követően – a tavaszi, nyári munkalehetőségek megnyílása, valamint a közfoglalkoztatás eredményeképpen – mérséklődött a munkanélküliség, hónapról hónapra csökkent a regisztrált álláskeresők száma, a júniusi zárónapon 8035-en szerepeltek a nyilvántartásokban. Az egy évvel korábbihoz képest számuk 882 fővel, 12,3%-kal nőtt, a megye azonban még így is az egyik legkedvezőbb munkaerő-piaci helyzetű térségnek számít. A 6,6%-os munkanélküliségi ráta területi összehasonlításban a főváros és Győr-Moson-Sopron után a harmadik legalacsonyabb volt. A relatív mutató értéke országosan 11,5%-ot tett ki.

A regisztrált álláskeresők száma

A megye valamennyi térségében több munkanélkülit tartottak nyilván, mint egy évvel korábban. A növekedés mértéke a Kőszegi és a Szombathelyi körzetben volt a legkisebb, a Kőrmendiben és a Sárváriban – az előzőekben már említett okok miatt – a legnagyobb. Megyei szinten a relatív mutató értéke is kedvezőtlenebbül alakult az előző év azonos időszakánál. A térségek közül a ráta növekedése a munkanélküliség által leginkább sújtott Vasváriban volt a legnagyobb (1,9 százalékpont) és a Szombathelyiben a legkisebb (0,1 százalékpont).

1. tábla

A munkanélküliség főbb jellemzői munkaügyi körzetenként, 2013. június

Körzet	Nyilvántartott álláskeresők					Egy álláshelyre jutó munkanélküli, fő
	száma	2012. június	2013. május	megoszlása	közül: pályakezdők aránya	
		= 100,0				
Celldömölki	1 047	112,9	97,1	13,0	11,7	8
Kőrmendi	844	124,9	93,1	10,5	13,5	13
Kőszegi	643	109,7	96,8	8,0	12,0	6
Sárvári	1 349	124,6	97,2	16,8	9,2	13
Szentgotthárdi	482	111,1	96,8	6,0	6,4	3
Szombathelyi	2 943	103,4	92,3	36,6	13,0	9
Vasvári	727	121,0	101,3	9,0	12,5	5
Vas megye összesen	8 035	112,3	95,2	100,0	11,7	8

2013. június végén 944 álláskeresőt – az összes munkanélküli 12%-át – tartottak nyilván a megyében pályakezdőként, 31%-kal többet a tavalyinál. A pályakezdők iskolázottabbak a többi munkanélkülينél, 45%-uk érettségizett és minden negyediknek volt legfeljebb 8. általános iskolai végzettsége, míg az összes álláskereső tekintetében ezek az arányok 28, illetve 35%-ot tettek ki.

Minden hatodik-hatodik munkanélküli 25 éven aluli, illetve 55 éves és idősebb korosztályba tartozott, előbbieik száma 19%-kal, utóbbiaké 21%-kal múlta felül a 2012. júniust.

Júniusban 1019 üres álláshely várt betöltésre, 1,2%-kal kevesebb, mint tavaly ilyenkor. Az álláshelyek egyharmadát (2013. márciusban egynegyedét) a Szombathelyi munkaügyi kirendelt-

ségen regisztrálták. Az elhelyezkedési esélyek kedvezőtlenebbek az egy évvel ezelőttinél, 7-ről 8-ra nőtt az egy álláshelyre jutó munkanélküliek száma.

Gazdasági szervezetek

A második negyedévben a korábbiakhoz képest lassabb ütemben folytatódott a gazdasági szervezetek számának gyarapodása a megyében. A társaságok alapítása megtorpant, az önálló vállalkozók számának növekedése pedig mérséklődött. A félév végén vasi székhellyel összesen 42 281 szervezetet tartottak nyilván, 1,6%-kal többet, mint az előző esztendő azonos időpontjában. A szervezetek döntő hányada vállalkozás, melyek háromnegyedét az önálló vállalkozók képviselték, gyakoriságuk nagyobb volt a megyében, mint országosan.

A félév utolsó napján a magyarországi vállalkozások 2,3%-át, a nyugat-dunántúliak egynegyedét regisztrálták Vasban, akárcsak 2012. június végén. Ezer lakosra 4-gyel több vállalkozás jutott, mint egy évvel korábban. Az mutató nagysága a főváros és a megyék között még így is a nyolcadik legalacsonyabb volt, és 19-cel maradt el az országostól.

Az önálló vállalkozók száma egy év alatt 762-vel növekedett, csökkenés öt gazdasági ágban (víz- és hulladékgazdálkodás, kereskedelem, vendéglátás, pénzügyi szolgáltatás, adminisztratív szolgáltatás) történt. A legtöbb új vállalkozót az agráriumban jegyezték be az őstermelők kötelező adószám kiváltása miatt, így a félév végén ebben a körben az ágazat súlya 38%-ra nőtt. Ezen kívül az ingatlanügyletek, a tudományos és műszaki tevékenység, a művészet és szabadidő területén, valamint az egyéb szolgáltatásban nőtt jelentősebben a számuk. A munkavégzés jellege szerinti összetételük valamelyest módosult, a mellékfoglalkozásúak aránya 47%-ra nőtt, miközben mérséklődött a teljes állomány egyharmadát kitevő főfoglalkozásúaké és az egyötödét alkotó nyugdíj mellett vállalkozóké. A legtöbb főállású vállalkozó a szállítás és raktározásban, mellékfoglalkozású az oktatásban és az információ, kommunikációban, nyugdíjas pedig a mezőgazdaságban létezett.

2. tábla

A regisztrált gazdasági szervezetek, 2013. június 30.

Gazdálkodási forma	Összesen	Előző év azonos időpontja = 100,0	Megoszlás, %	Részeseedés az országosból, %	Ezer lakosra jutó	
					megye	országos
Vállalkozás összesen	38 467	102,0	91,0	2,3	151	170
Ebből:						
társas vállalkozás	9 733	99,9	23,0	1,6	38	61
önálló vállalkozó	28 734	102,7	68,0	2,7	113	109
Nonprofit szervezet	3 242	101,8	7,7	2,6	13	13
Gazdasági szervezet összesen	42 281	101,6	100,0	2,3	166	184

A társas vállalkozások állománya egy év alatt tízzel csökkent, közülük csak a kft-k és a szövetkezetek száma gyarapodott. Előbbiek népszerűsége tovább nőtt, a félév végén a társaságok héttizedét már ebben a gazdálkodási formában jegyezték. Ezalatt a cégek negyedét képviselő bt-k száma 6,3%-kal fogyott. A társas vállalkozások fél százalékát alkotó rt-k száma eggyel csökkent, a szövetkezeteké viszont hárommal emelkedett, de ezek között egy sem volt mezőgazdasági profilú. Június utolsó napján a cégek 92%-a legfeljebb 9 főt foglalkoztatott, számuk egy év alatt 28-cal fogyott. A mikrovállalkozások ritkábban fordultak elő a megyében, mint országosan. A társaságok 6,5%-át képviselő 10–49 fős vállalkozások száma és aránya kismértékben nőtt, az országosnál gyakoribb közepes- és nagyméretűeké ezzel szemben enyhén mérséklődött.

A vállalkozások száma 11 gazdasági ágban nőtt, 9-ben pedig csökkent. A legtöbb új szervezetet mezőgazdasági tevékenység végzésére létesítették, ezáltal a félév végén háromtizedük folytatott agrártevékenységet. A vállalkozások második legnagyobb csoportját képviselő ingatlanügyletek ágban az átlagosnál mérsékeltébb ütemű gyarapodás történt, ezen belül a bérbeadás, üzemeltetés területén történt számottevő élénkülés. A szervezetek egytizedét tömörítő kereskedelemben tovább folytatódott a csökkenés. A negyedik legtöbb vállalkozást magába foglaló tudományos és műszaki tevékenység ágban átlag feletti növekedés következett be, különösen a számviteli, könyvvizsgálói, adószakértői tevékenységre specializálódtak száma bővült jelentősebben. A szolgáltatások többi, egyenként hat százaléknál kisebb részesedésű ágában különbözőképpen változott az állomány.

A szervezetek 6,8%-át képviselő építőiparban lényegesen nem módosult a vállalkozások száma, a gazdaságban meghatározó szereppel bíró, a teljes állomány 4,3%-át képviselő feldolgozóiparban viszont 0,7%-kal csökkent.

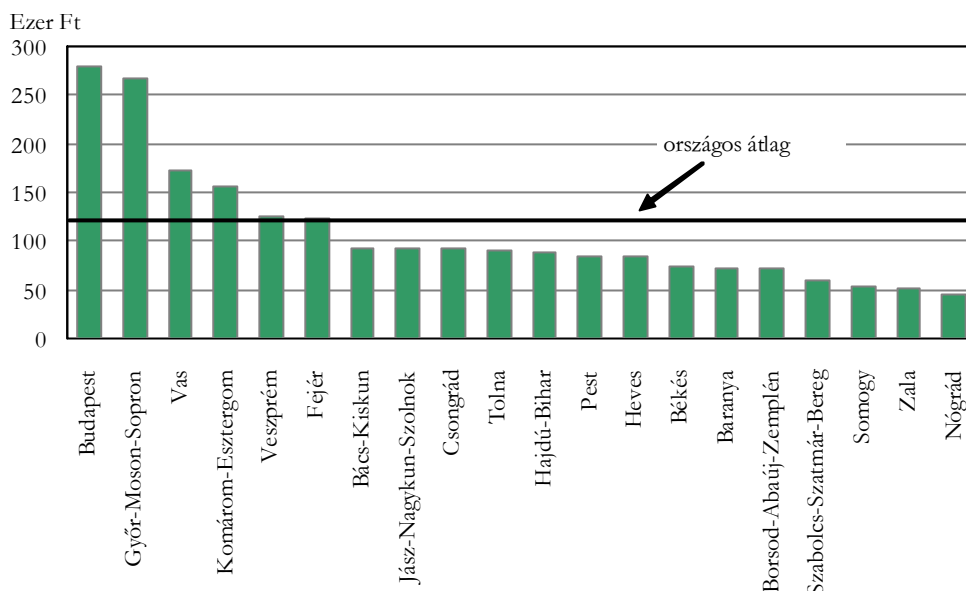
Élénk maradt a civil aktivitás, a nonprofit szervezetek száma átlag feletti ütemben bővült. A társadalmi szervezetek négytizedét felölő egyéb szolgáltatás ágban csökkent, a 28%-át tömörítő ingatlanügyletekben, a minden ötödiket magába foglaló művészet és szabadidő területén és a 3,5%-ukat képviselő oktatásban viszont gyarapodott az állományuk.

Beruházás

Az országos folyamatokkal ellentétben a megyében jelentősen lanyhult a gazdasági szervezetek beruházási aktivitása. A visszaesés fő oka a magas bázis volt, ugyanis 2012-ben a járműiparban nagy értékű termelőkapacitás-bővítés valósult meg. A vasi székhelyű, legalább 5 főt foglalkoztató szervezetek az első hat hónapban 44 milliárd forintot költöttek új eszközök beszerzésére, 30 milliárd forinttal kevesebbet, mint az előző év azonos időszakában.

5. ábra

Egy lakosra jutó beruházási teljesítményérték, 2013. I. félév

A megye súlya jelentősen – 6,0%-ról 3,4%-ra – csökkent az országos teljesítményből. A beruházások nagysága a területi rangsorban azonban még így is a tizenkettedik legmagasabb volt, az egy lakosra vetített érték (174 ezer forint/fő) pedig csak a fővárosban és Győr-Moson-Sopron megyében múlta felül az ittenit.

A beruházások 1,2%-át kitevő, zömében mezőgazdasági célokat szolgáló tenyész- és igásállatok, valamint a föld, telek, egyéb nem termelő eszközök kivételével valamennyi fontosabb anyagi-műszaki csoportban csökkent a teljesítések összege. A befektetések legnagyobb hányadát (47%-át) épületek, építmények kialakítására és rekonstrukciójára költötték a beruházók, összege azonban 6 milliárd forinttal elmaradt az egy évvel korábbtól. Az elmúlt időszakban a fejlesztések zömét kitevő importból származó gépekre, berendezésekre az első hat hónapban 20 milliárd forinttal kevesebbet fordítottak – itt történt a legnagyobb a visszaesés –, ezáltal részesedése 48%-ról 35%-ra csökkent. A belföldi termelő-berendezésekre szánt 6 milliárd forint, 4 milliárd forinttal volt kevesebb, mint 2012. első félévében, mindezek ellenére 13%-os súlya a beruházásokból nem változott. A beruházók a teljesítményérték 4,2%-át különítették el járművek üzembe helyezésére. Az állattenyésztés helyzetének jobbítását szolgálja, hogy a tenyész- és igásállatok termelésbe állítására az egy évvel korábbinál 39 millió forinttal többet költöttek a gazdálkodók. Ezzel szemben minimálisra zsugorodott az ültetvények és erdők telepítésére szánt forrás nagysága.

Az első félévben 11 gazdasági ágban nőtt, 8 területen pedig csökkent a teljesítések összege. A feldolgozóiparba investált 34 milliárd forint folyó áron egy év alatt a felére csökkent, de még így is a nemzetgazdasági fejlesztések háromnegyedéhez járult hozzá. A feldolgozóipari beruházások 77%-át adó járműiparban 30 milliárd forinttal kevesebb, összesen 26 milliárd forint fejlesztés valósult meg. A teljesítések összege az ipari kibocsátásból kisebb arányban részesedő ágazatcsoportokban, nevezetesen a textil- és bőriparban, a gumi-, műanyag- és építőanyagiparban, a kohászat, fémfeldolgozásban és a számítógép, elektronikai, optikai termékek gyártása területén haladta meg az előző év azonos időszakit.

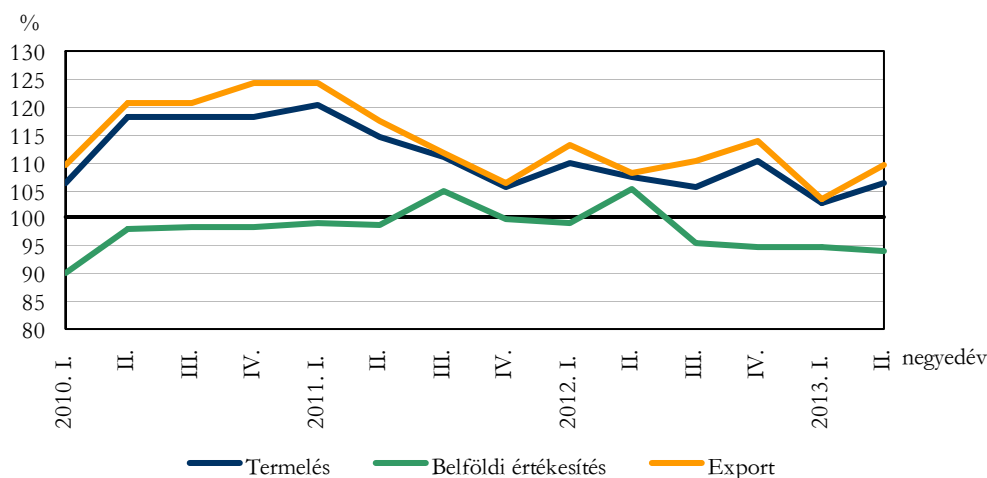
A második legtöbb fejlesztést – az összes 7,3%-át – az agrárium szereplő valósították meg, a 3 milliárd forintot kitevő eszközbeszerzés több mint egymilliárd forinttal volt több a tavaly ilyenkorinál. A források közel felét felépítményes ingatlanok létesítésére és korszerűsítésére, ötödét belföldi gépek beszerzésére fordították, a teljesítések 14%-át pedig az állatállomány gyarapítását szolgálta. A harmadik legnagyobb összegű, az előző évinél 424 millió forinttal több beruházást a kereskedelemben eszközölték, de az ágazat súlya még így is mindössze 3,3%-ot ért el. A fejlesztések hattizede a nagykereskedelmi infrastruktúra bővítését és modernizációját szolgálja. A beruházások egyenként kevesebb, mint 3%-át megvalósító többi ágban különbözőképpen változott a teljesítések értéke.

Ipar

Magyarországon 2013. első félévében a legalább öt főt foglalkoztató ipari vállalkozások 11 581 milliárd forint értékű árutömeget állítottak elő, összehasonlítva áron 1,7%-kal kevesebbet, mint az előző év azonos időszakában. A Vas megyei telephelyű vállalkozások első hat havi termelési értéke (410 milliárd forint) ezzel szemben 7,5%-kal növekedett. A teljesítmény az országos 3,5%-át tette ki, területi összehasonlításban pedig a középmezőnyben helyezkedett el. A bővülés mértéke csak Bács-Kiskun és Tolna megyékben volt az itteninél magasabb, az egy lakosra vetített teljesítmény alapján pedig Vas az egy évvel korábbihoz hasonlóan Komárom-Esztergom, Győr-Moson-Sopron és Fejér után a negyedik pozíciót foglalta el.

A megyében bejegyzett legalább 50 főt foglalkoztató ipari vállalkozások az első félévben 372 milliárd forint értékű árutömeget hoztak létre, az országos 3,5%-át. A termelés összehasonlítva áron 4,5%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest, miközben Magyarországon 0,9%-kal csökkent. Az ipari kibocsátás majdnem teljes egészét adó feldolgozóipari szervezetek 4,6%-kal növelték teljesítményüket.

Az ipari termelés és értékesítés volumenindexei
(előző és azonos időszak=100,0)^{a)}

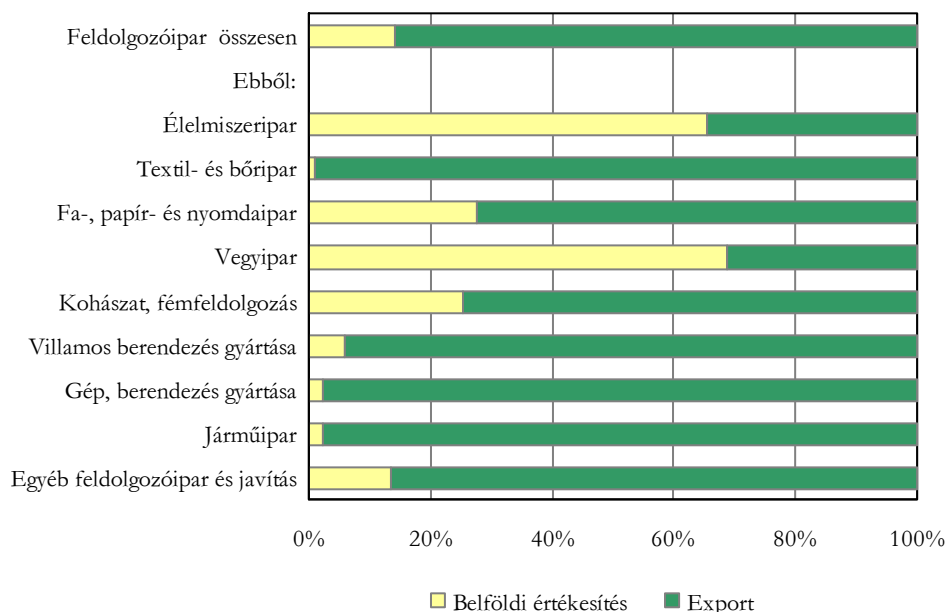
A termelés növekedését a külföldi kereslet húzta. Az árbevétel 85%-át kitevő export 6,5%-kal bővült, miközben a belföldi eladás 5,6%-kal csökkent. Országosan az értékesítés volumene mindkét relációban visszafogott ütemben (egy százalék alatt) emelkedett. Április–júniusban az export növekedésének és a belföldi eladások csökkenésének mértéke egyaránt meghaladta az első negyedévit. Az első félévben az élelmiszeripar és a vegyipar kivételével a feldolgozóipar valamennyi területén a bevétel több mint a felét külföldi partnerek fizették.

Az ipar egyes területein különbözőképpen változott a teljesítmény volumene. A termelési érték héttizedét létrehozó gépiparban 8,5%-kal nőtt a kibocsátás. Ezen belül az ipari termelésből 57%-kal részesedő járműiparban 9,7%-os növekedés történt, mivel a közúti járműalkatrészek gyártásával foglalkozó vállalkozások az elmúlt időszakban számottevően bővítették termelőkapacitásukat. A járműipari termékeket majdnem teljes egészében külföldi vevők vásárolják meg, ezért a hazai eladás egyötödös visszaesését ellensúlyozta az export egytizedes bővülése. Az ipari teljesítmény egytizedét adó villamos berendezés gyártásában a kivitel növekedésének köszönhetően nőtt 2,5%-kal a kibocsátás, ugyanis a belföldi kereslet tovább lanyhult. A kisebb súlyt (4,4%) képviselő gép, berendezés gyártás kibocsátása a járműiparhoz hasonlóan 9,7%-kal nőtt, mivel a hazai és a nemzetközi partnerektől a tavalyinál nagyobb értékű megrendelést kaptak.

A termelés egytizedét létrehozó vegyipar piaci helyzete hosszú idő óta stabil, a tavalyival megegyező volumenű belföldi eladás és a 9,4%-os exportbővülés együttesen a teljesítmény 1,8%-os növekedését eredményezte. Az élelmiszeripar súlya a megye iparában tovább zsugorodott, az itt gyártott termékek iránt bel- és külföldön egyaránt csökkent a kereslet, kibocsátása a 2012. első félévének mindössze a 78%-át tette ki. Különösen az élelmiszeripari termelés nyolctizedét előállító húsipari vállalkozások helyzete rosszabbodott, termelésük egynegyedével csökkent.

A kibocsátásból 2–4%-os arányban részesedő ágazatcsoportokban a teljesítmény különbözőképpen változott. A textil- és bőriparban összességében 6,0%-kal nőtt a kibocsátás, mert a ruházati termék gyártásában bekövetkezett húsz százalékos csökkenést ellensúlyozta a másik két ágazatban bekövetkezett élénkülés. A fa-, papír- és nyomdaipar kibocsátása ezzel szemben mérséklődött, a termelés nagyobbik hányadát adó fafeldolgozásban bel- és külföldre egyaránt a tavalyinál jóval kisebb értékű árutömeget sikerült értékesíteni. A kohászat- és fémfeldolgozásban a külpiazi kereslet lanyhulása miatt történt 15%-os visszaesés. Az egyéb feldolgozóiparban 12%-kal bővült a termelés, mivel a teljesítmény döntő hányadát adó bútorgyártásban mindkét értékesítési irányban javult a piac felvevőképessége.

A feldolgozóipar értékesítési szerkezete, 2013. I. félév

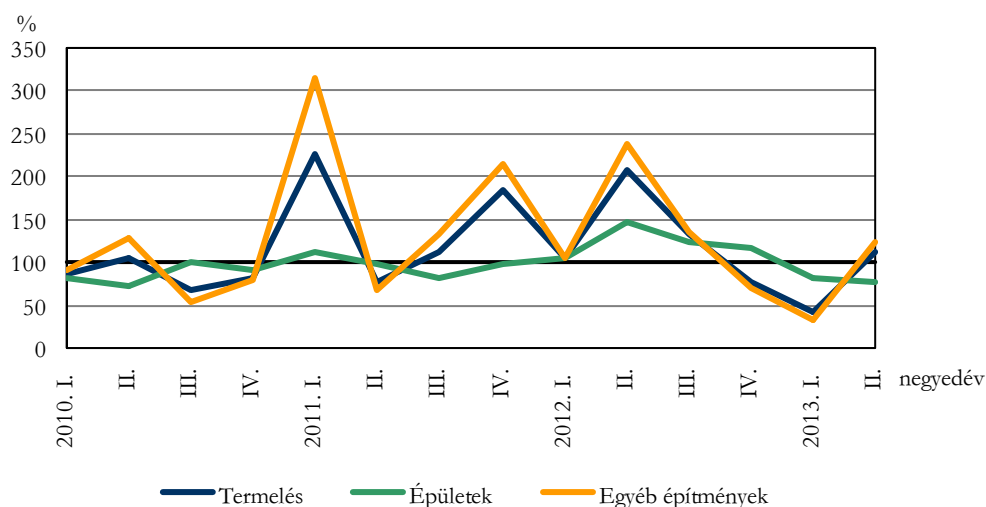
A foglalkoztatási helyzet összességében kedvezőtlenebbé vált az iparban. A vasi székhelyű, legalább félszáz alkalmazottal rendelkező ipari vállalkozásokban az első félévben átlagosan 19 908 fő dolgozott, 1,7%-kal kevesebb, mint 2012 azonos időszakában. A létszám a járműiparban bővült számottevően, szerény mértékben nőtt a fa-, papír- és nyomdaiparban, a vegyiparban és az egyéb feldolgozóiparban, a többi területen pedig csökkent. A kibocsátás és a foglalkoztatottak számának ellentétes irányú változása következtében javult az ipar termelékenysége. Az egy alkalmazottra vetített termelés (19 millió forint) azonban még így is 3,2 millió forinttal volt kisebb, mint országosan. A jelzőszám a főváros és a megyék sorrendjében a kilencedik legmagasabb értéket mutatta. Az egy alkalmazottra vetített kibocsátás a járműiparban volt a legmagasabb (33 millió forint), 6,6-szer nagyobb, mint a legalacsonyabb mutatójú textil- és bőriparban. A termelékenység a textil- és bőriparban, a vegyiparban, a gépipar ágazataiban és az egyéb feldolgozóiparban javult, közülük a vegyiparban, a járműiparban és az egyéb feldolgozóiparban a munkavállalók létszámának növekedésével párhuzamosan.

Építőipar

Országosan az első félévben az építőipar már növekedést tudott felmutatni, a termelés volumene 5,4%-kal múlta felül a 2012 hasonló időszakit. A kivitelezési munkák értékéből 2,9%-kal részesedő Vas megyei szervezetek teljesítménye mérséklődött, mivel a nagy értékű vasútépítési projektek befejeződtek. A vasi termelés nagysága Budapest és a megyék sorrendjében a középmezőnyben foglalt helyet, a visszaesés üteme azonban itt volt a legnagyobb. Ezen kívül a fővárosban nem érte a kibocsátás volumene az egy évvel korábbit, a többi megyében 0,2% (Nógrád) és 50% (Bács-Kiskun) között nőtt a teljesítmény. Az egy lakosra jutó termelés nagysága Vasban (54 ezer forint/fő) Budapest mögött még így is kiemelkedett a területi rangsorban, és 7 ezer forinttal haladta meg az országosat.

Összességében az első hat hónapban a megyében bejegyzett, legalább öt főt foglalkoztató építőipari vállalkozások az egy évvel korábbinál 14%-kal kisebb volumenű (14 milliárd forint) munkákra kaptak megbízást. A termelés összehasonlító áron az első negyedévben 57%-kal csökkent, a másodikban azonban már 12%-kal haladta meg az előző év azonos időszakit.

Az építőipari termelés volumenindexei építményfőcsoportonként
(előző év azonos időszaka=100,0)

A teljesítmény nyolctizedét kitevő egyéb építményfőcsoportban 11%-kal, a fennmaradó részt képviselő épületek építése esetében 22%-kal csökkent az elvégzett munkák értéke. Ágazatonként eltérő mértékben zsugorodott a kibocsátás volumene, így módosult a termelés szerkezete. A legnagyobb értéket létrehozó egyéb építmények teljesítménye 11%-kal mérséklődött, ezáltal részesedése 64%-ra emelkedett. Ezen belül a munkák döntő hányadát kitevő közlekedési infrastruktúra kialakítására és rekonstrukciójára szóló feladatok értéke 7,9%-kal csökkent. Az épületek építése ágazat teljesítménye az átlagosnál szintén kisebb ütemben (4,4%-kal) mérséklődött, így 16%-ra nőtt a részesedése a termelésből. A megbízások döntő hányada a lakó- és nem lakó épületek építése területen jelentkezett, ahol 3,1%-os csökkenés következett be. A speciális szaképítés ágazatban teljesített feladatok értéke a tavalyinak csupán a héttizedét tette ki, így az építőipari kibocsátás egyötödéhez járult hozzá. Az ágazat termelésének 63%-át adó épületgépészeti szerelés területén az elvégzett munkák értéke alig haladta meg az egy évvel korábbi háttizedét. Ezen belül csak a víz-, gáz-, fűtés-, légkondicionáló berendezések szerelési munkái iránt nőtt az igény. A kisebb súlyt képviselő befejező építés és egyéb speciális építés alágazatokban 4–5%-kal volt alacsonyabb a teljesített feladatok értéke, mint 2012 azonos időszakában.

Az építőipari munkák háttizedét – egy évvel korábban még héttizedét – a legalább félszáz főnek munkát biztosító cégek végezték el. E szervezetek döntő szerephez jutottak az egyéb építmények kialakításában. A kibocsátás háromtizedét adó 10–49 fős vállalkozások kapták az épületépítési munkák többségét, a termelés egytizedét létrehozó 5–9 alkalmazottal rendelkezők pedig a speciális szaképítés területén jutottak leginkább feladatokhoz.

3. tábla

Az építőipari termelés létszámkategóriák szerint, 2013. I. félév

Létszám-kategória, fő	Millió Ft	Előző év = 100,0	Megoszlás	Részesezés az országosból		Egyéb építmények aránya
				százalék		
5 – 9	1 442	100,3	10,5	2,0		31,9
10 – 49	4 097	115,4	29,9	2,5		55,0
50 és afelett	8 178	74,7	59,6	3,5		99,8
Összesen	13 717	86,1	100,0	2,9		79,3

Az építőipari vállalkozások első félévben megkötött kivitelezési szerződéseiben szereplő munkák összesített értéke 30 milliárd forintot tett ki, volumene az egy évvel korábbinak mindössze a kétharmadát jelentette. A megbízások kilenczede a közlekedési infrastruktúra további fejlesztésére, fennmaradó része pedig épületek, építmények felépítésére irányult. A június végi szerződésállomány nagysága (27 milliárd forint) összehasonlító áron egytizedével volt kisebb, mint 12 hónapban korábban.

Lakásépítés

Továbbra sem javult a lakáspiaci helyzet az országban, az épített lakások száma az első félévben elmaradt a tavaly ilyenkoritól. Vas megyében június végéig 69 lakás kapott használatbavételi engedélyt, 9,2%-kal kevesebb, mint tavaly az első félévben. A megyeszékhelyen nőtt, a városokban és a községekben csökkent a lakásberuházások száma. Az új építések hattizede Szombathelyre koncentrálódott, ahol majdnem fele-fele arányt tettek ki a vállalkozások és a természetes személyek általi építések.

2012-ben már észrevehető volt és idén az első félévben is folytatódott a gazdasági szervezetek szerepvállalásának mérsékelt élénkülése, a természetes személyek meghatározó szerepe azonban nem változott. A január-júniusban használatbavételi engedélyt kapott lakások több mint kétharmadát a lakosság építtette, jellemzően saját használatra. A lakások átlagos alapterülete 113 m²-t tett ki. Legtöbbjük, 43%-uk négy és több szobával készült.

Az építési hatóságok a félév végéig országosan kevesebb lakásépítési engedélyt adtak ki, mint az előző év azonos időszakában. Vas megyében ezzel szemben kiugróan nőtt az engedélyek száma 2012. azonos időszakához képest. A jóváhagyott 285 engedély több mint a 2012. évi, és majdnem háromszorosa a tavaly ilyen korinak. A növekedés mértékénél figyelembe kell venni a rendkívül alacsony bázis hatását is. Az engedélyek döntő részét a két legnépesebb városban, Szombathelyen és Sárvaron adták ki. Az új otthonok több mint háromnegyedének tervezett kivitelezése három- és többlakásos építési formában történik.

Hat hónap alatt mindössze 7 lakás szűnt meg a megyében, a tavalyi 31-gyel szemben. Mindkét időszakban a megszűnő lakások nagyobb hányada személyi tulajdonban volt, és jellemzően avulás, vagy új lakás építése miatt került sor a megszüntetésre.

Turizmus

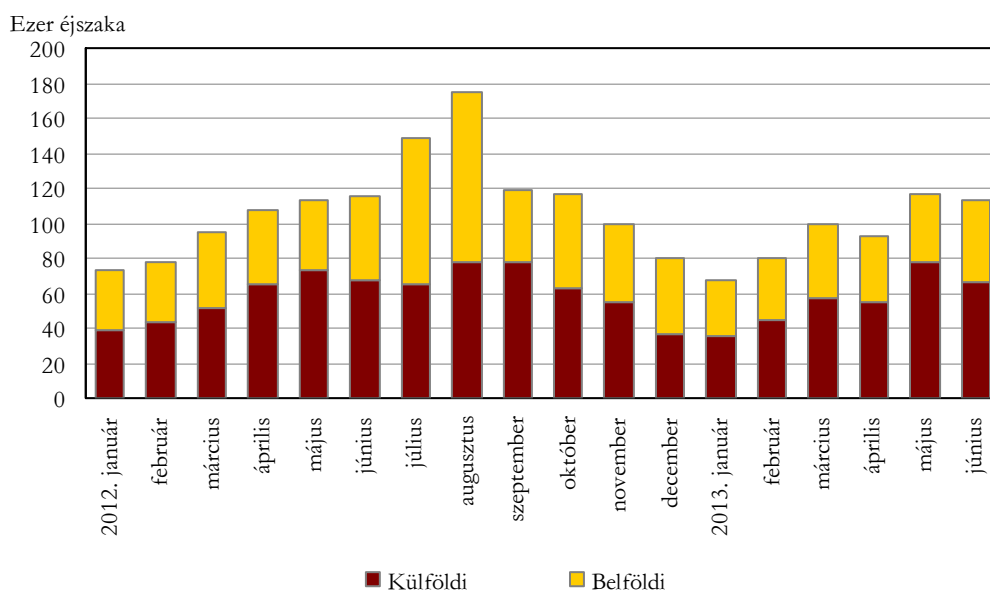
Az első félévben a megye kereskedelmi szálláshelyeinek vendégforgalma elmaradt az egy évvel korábbitól, a szállásadók bevétele azonban még így is növekedett a szolgáltatások sikeresebb értékesítésének köszönhetően. A vasi egységeket az első hat hónapban 186 ezer turista kereste fel, 3,1%-kal kevesebb, mint 2012 azonos időszakában. A vendégéjszakák száma (570 ezer) ennél

valamivel kisebb ütemben, 2,1%-kal mérséklődött, így az átlagos tartózkodási idő hossza (3,1 éjszaka) kissé nőtt, sőt 0,7 éjszakával meghaladta az országost. A vendégforgalom mindkét relációban csökkent, ezen belül a belföldi esett vissza erőteljesebben, így tovább mérséklődött a hazai turisták súlya az elszállásolásban.

Februárban, márciusban és májusban összességében többet, a többi hónapban viszont kevesebbet maradtak a látogatók a vendégházakban, mint egy évvel korábban. Országos kitekintésben tovább mérséklődött a vasi szálláshelyek súlya a vendéglátásban, az itteni egységek fogadták a vendégek 5,0%-át, és bonyolították le a forgalom 6,3%-át.

9 ábra

A vendégéjszakák száma

Az első hat hónapban a magyar turisták száma 2,6%-kal, a szálláshelyeken általuk eltöltött idő együttes hossza pedig 3,2%-kal csökkent az előző év azonos időszakához viszonyítva. A belföldi látogatók átlagosan 2,6 éjszakát foglaltak le, 0,4 éjszakával tovább maradtak, mint ami országosan jellemző.

Az első félévben a vendégek 52%-a volt külföldi, akik a forgalom hattizedét adták. A vasi vendégházak szállásolták el az országba érkezett külföldi turisták 5,2%-át, és realizálták a vendégéjszakák 6,7%-át. Az Európai Unióból ide látogatók 2,7%-kal rövidebb ideig maradtak, de még így is a külföldi vendégforgalom 93%-át adták. A vendégéjszakák 31%-át osztrákok, 29%-át csehek, 24%-át pedig németek foglalták le, közülük csak a cseh látogatók érdeklődése fokozódott a megye szálláshelyei iránt. Az EU-n kívül a két legfontosabb idegenforgalmi partnerország Oroszország és Svájc lett, az előbbi nemzet állampolgárai adták az éjszakák 3,7, az utóbbiak pedig 1,9%-át. A vendégforgalomból nagyobb arányban részesedő országok állampolgárai közül az átlagosnál hosszabb ideig maradtak a svájciak (7,4 éjszaka), a németek (6,5 éjszaka) és az oroszok (5,7 éjszaka), míg rövidebb időre az osztrákok és a csehek (egyformán 2,9 éjszaka) foglaltak szállást.

A megye szállodáiban az első félév során 0,5%-kal több időt töltöttek a vendégek, miközben az alacsonyabb komfortfokozatú panziókban 13%-kal kevesebbet időztek. A változások következtében a hotelek részesedése a vendégforgalomból 84%-ra nőtt. Az első hat hónapban javult a vendégházak lekötöttsége, a szobakihasználtság 44%-ot, a férőhelyeké 28%-ot tett ki. Az előbbi 1,3, az utóbbi pedig 1,2 százalékponttal volt magasabb, mint egy évvel korábban. A férőhelyek eredményesebben hasznosultak, mint országosan és a Nyugat-Dunántúl másik két megyéjében.

A kereskedelmi szálláshelyek bevétele, 2013. I. félév

Megnevezés	Millió Ft	Megoszlás, %	2012. I. félév = 100,0	Az összesenből a(z)		
				szállásdíj	egyéb bevételek és wellness	vendéglátás
Összesen	7 901,9	100,0	106,0	48,4	31,7	19,9
Ebből:						
szállodák	7 278,6	92,1	107,8	47,7	33,6	18,7
panziók	350,4	4,4	84,2	32,3	7,4	60,3

A kisebb vendégforgalom ellenére nőtt a szállásadók bevétele. Az első hat hónapban a vendéglátók 7,9 milliárd forint összeget könyveltek el, folyó áron 6,0%-kal többet, mint az előző év hasonló időszakában. Szállásdíjból 198 millió forinttal, egyéb bevételekből 407 millió forinttal több folyt be. A szállásdíj hattizedét külföldi turisták fizették be. A forgalom ugyancsak egyötödét adó vendéglátásból ezzel szemben 159 millió forinttal kevesebbet realizáltak az üzemeltetők.

A 2012-ben bevezetett Széchenyi Pihenőkártya egyre nagyobb szerepet tölt be a hazai turistaforgalomban. Az időszak végén négyből három szálláshely már elfogadta fizetőeszközként a SZÉP kártyát. A magyar vendégek az utalvánnyal 331 millió forint értékű szolgáltatást egyenlítették ki, az összeg a belföldi bruttó szállásdíj 22%-át jelentette.

Közúti közlekedési balesetek

Az év első hat hónapjában a baleseti statisztika az országosnál is nagyobb mértékben javult. Míg hazánkban átlagosan 2,0%-kal kevesebb – összesen 6711 – személyi sérüléssel járó közlekedési baleset történt, addig számuk Vasban 12%-kal esett vissza az előző év azonos időszakához viszonyítva. 2013. június végéig összesen 203 személyi sérüléssel járó baleset következett be a megye közútjain.

Kimenetelük azonban súlyosbodott, hiszen a súlyos sérülést eredményezőők száma az átlagosnál nagyobb mértékben, 9,2%-kal nőtt. A halálos kimenetelűek esetében azonban javulást regisztráltak, 2-vel kevesebb történt a megye a közútjain 2012. január–júniusához képest. Szintén kedvező, több mint egyötödös változás következett be a könnyű sérüléssel járóknál. A szigorítások illetve a gyakoribb ellenőrzések hatására az első félévben 34-ről 26-ra esett vissza az alkoholos befolyásoltság által okozott közúti tragédiák száma, azonban arányuk az országos átlagnál 2,6 százalékponttal kedvezőtlenebbul alakult.

A balesetek kilencziedét a járművezetők okozták, melyen belül a sebesség nem megfelelő alkalmazása a leggyakoribb – 42% – előidéző ok. Emellett az elsőbbség meg nem adása, a szabálytalan irányváltatás, valamint a haladás és kanyarodási szabályok megsértése eredményezte a legtöbb balesetet. Gyalogosok hibájából az előző évinél 2,6-szer több, összesen 13 baleset történt.

Június végéig 273 személy sérült meg a megye közútjain, egytizeddel kevesebb, mint az elmúlt év azonos időszakában, országosan azonban 0,5%-os növekedést tapasztaltak. Balesetben 7-en vesztették életük, a tavaly ilyenkorinál 4-gyel kevesebben. Az áldozatok mintegy kétharmada könnyebb sérülést szenvedett el, számuk 15%-kal esett vissza. A súlyos sérülteké ezzel szemben az országoshoz hasonlóan, 3,7%-kal nőtt. A megyében száz balesetben átlagosan 134 személy sérült meg, illetve hunyt el, 2012. január–júniusához képest 2-vel többen, s ez az érték az országos átlagot is 2-vel felülmúlta.

Bűncselekmények

A hatóságok és a bűnüldöző szervek 2013. első félévében országosan 175 ezer bűncselekményt regisztráltak, 16%-kal kevesebbet az előző év azonos időszakánál. Csupán három megyében és a fővárosban nőtt a bűnesetek száma 2012. január–júniusához képest. A legnagyobb növekedést (13%) Szabolcs-Szatmár Beregben tapasztalták, s a legkedvezőbbben Fejér megye bűnözési statisztikája alakult, ugyanis az elmúlt év kiugró értéke után több mint kétharmaddal kevesebb eset történt itt. Vasban is javulást regisztráltak, hiszen a 2013. első félévben történt 3359 bűncselekmény 9,2%-kal kevesebb az előző év azonos időszakánál. A százezer lakosra jutó bűncselekmények száma alapján a megye közbiztonsága javult, hiszen az előző év első félévében a mutató 133-mal volt nagyobb. Ennek ellenére a területi rangsorban a tavalyi kedvező harmadik helyről a hetedikre csúszott vissza.

5. tábla

Regisztrált bűncselekmények az egyes bűncselekménycsoportokban, 2013. I. félév

Megnevezés	Regisztrált bűncselekmények		2012. I. félév = 100,0	Ország összesen = 100,0	100 ezer lakosra jutó bűncselekmény	
	száma	megoszlása			a megyében	országosan
Személy elleni	240	7,1	94,5	1,8	93,6	132,5
Közlekedési	274	8,2	141,2	4,0	106,8	69,5
Házasság, család, ifjúság és nemi erkölcs elleni	58	1,7	101,8	2,0	22,6	29,8
Államigazgatás és közélet tisztasága elleni	64	1,9	116,4	1,9	25,0	34,6
Közrend elleni	814	24,2	75,6	2,2	317,4	377,8
Gazdasági	85	2,5	38,8	1,1	33,1	77,0
Vagyon elleni	1 820	54,2	99,0	1,8	709,7	1 032,7
Honvédelmi kötelezettség elleni	4	0,1	66,7	1,4	1,6	2,9
Összesen	3 359	100,0	90,8	1,9	1 309,8	1 756,7

A főbb bűncselekménycsoportok közül Vasban a közlekedési, az államigazgatás és közélet tisztasága, valamint a házasság, család, ifjúság és nemi erkölcs elleniek kivételével mindenütt csökkenés tapasztalható az előző év azonos időszakához képest. A csupán 2,5%-os részarányt kitevő gazdasági bűncselekmények száma esett vissza a legnagyobb mértékben, mely mögött a pénzhamisítás és az adó- és társadalombiztosítási csalás jelentős visszaesése áll. A bűnesetek több mint fele a vagyon ellen irányult, számuk azonban csak 1,0%-kal csökkent a tavalyi ilyenkorihoz képest. A közrend elleniek előfordulása közel negyedével mérséklődött, így hányaduk 4,9 százalékpontos csökkenéssel 25% alá esett vissza. A közlekedési bűncselekményt 41%-kal többet regisztráltak, s e főcsoporton belül lényegesen megnőtt – 1,9-szeresére – az ittas járművezetések száma. A bűncselekmények túlnyomó részét természetes személy ellen követték el, azon belül is a férfiak voltak többségben. A sértettek 66%-a 25–59 éves, közel ötöde 60 éves és idősebb volt. Mindkét korosztály sérelmére több esetet követtek el, ezzel szemben a gyermekkorúak száma a tavalyi ilyenkorihoz képest jelentősen, közel négyzeddel csökkent.

Vas megyében január–júniusban 1162 bűnelkövetőt regisztráltak, 16%-kal többet mint tavaly ilyenkor, amely növekedési üteme meghaladta az országos átlagot is. Százezer lakosra jutó számuk azonban csupán Budapesten, Fejér, Győr-Moson-Sopron, Pest és Komárom-Esztergom megyében alakult a Vas megyei alatt. Az elkövetők 85%-a a férfiak közül került ki, 70%-uk 25 évnél idősebb, s közel háromnegyedük büntetlen előéletű volt.

További információk, adatok (linkek):

[Részletes megyei adatok](#)

[stADAT-táblák](#)

[Módszertan](#)

Elérhetőségek:

Felelős szerkesztő: Nyitrai József főosztályvezető

További információ: Pástiné Illa Judit

Telefon: (+36 1)-487-4402, judit.pastine@ksh.hu

ugyfelszolgalat.szombathely@ksh.hu

telefon: (+36-94) 314-430